Attīstības iespējas kovids nevarēs ietekmēt

SIA *"Baltic Block"* atrodas Bērzaunes pagastā un ir viens no lielākajiem uzņēmumiem novadā, kas ražo inovatīvu produkciju — kokskaidu blokus, kas tiek eksportēti uz 25 valstīm.
Uzņēmumā darbojas 8 ražošanas līnijas, kur uzstādīti roboti, ko koronavīruss un vakcinēšanās neietekmē, taču kā ir ar darbiniekiem? To sarunas ievadā jautāju uzņēmuma līdzīpašniekam ANDRIM DOMBROVSKIM.

— Mūsu kolektīvs ir liels, 108 darbinieki, kas nodrošina nepārtrauktu diennakts ražošanas procesu. Tāpēc ir svarīgi, lai vīrusa dēļ netiktu ietekmēta darba nepārtrauktība un mēs varētu izpildīt ar klientiem noslēgtās saistības.

Uzņēmuma vadībai nācās domāt, kā savus darbiniekus motivēt potēties pret "Covid-19". Vasaras sākumā bija vakcinējušies tikai kādi 40%. Nolēmām, ka ir jārunā, ir jāmeklē veidi, kā darbiniekiem radīt interesi par vakcinēšanos. Manuprāt, efektīvākais paņēmiens bija darbiniekus motivēt finansiāli. Vakcinēšanas kursu pabeigušajiem izmaksājam vienreizēju pabalstu 200 eiro apmērā. Panācām, ka vakcinēti bija jau 70% darbinieku. Spērām vēl vienu soli, kas palielināja vakcinācijas aptveri uzņēmumā līdz 90%. Šobrīd, kad spēkā ir jaunie valdības noteikumi, uzņēmumā visi darbinieki ir vakcinējušies. Nenoliegšu, ir bijuši darbinieki, ar kuriem esam pārtraukuši darba attiecības uz savstarpējas vienošanās pamata. Visu darbinieku vakcinācija nodrošina to, ka saslimšanas gadījumā pārējiem nav jādodas karantīnā, līdz ar to uzņēmums var darboties nepārtraukti un neatrodas dīkstāvē.

— Vai līdz ar to ir lielāka drošības izjūta?

— Mums šī drošības izjūta ir ļoti nepieciešama, zinot, ka, strādājot kopā, satiekoties maiņās, kopējās telpās pārgērbjoties darba drēbēs, var "padalities" ar ko nevēlamu. Esam daudz līdzekļu ieguldījuši darba drošības nodrošināšanai, masku iegādei, testiem. Savus darbiniekus testējam trīs reizes nedēļā jau kopš vasaras sākuma. Tas, ka izlietoti lieli finanšu līdzekļi par testiem, uzskatu, atmaksājas. Testi ir ļoti labi, jo esam atklājuši dažus inficēšanās gadījumus. Kaut arī atsevišķu nepotēto darbinieku saslimšanas gaita bija visai smaga, paldies dievam, visi atgriezušies darbā. Ja runā par Latvijas sabiedrības daļu, kura nevakcinējas, valdībai šai ziņā bija jāpieņem daudz stingrāki lēmumi jau agrāk.

— Ir nozares, kur var strādāt attālināti, taču kokskaidu bloku rūpnīcā ražot produkciju attālināti nevar.

— Kad sākās šī sērga, no vadības puses izdarījām daudz, lai darbiniekiem radītu drošāku vidi. Lai mazinātu saskarsmes iespējas, izremontējām biroja telpas, lai katram administrācijas darbiniekam būtu savs kabinets. Domājot par epidemioloģisko drošību, spērām divus vai pat trīs soļus uz priekšu ātrāk, nekā to darīja valdība. Īpašu paldies saku rūpnīcas vadībai, valdes loceklim Gintam Radziņam un ražošanas vadītājam Guntim Bortņikovam par attieksmi un ieguldīto darbu, pārvarot kovidkrīzi un strādājot ārkārtējā situācijā, kas jau ievelkas otro gadu. Skan ciniski, bet sabiedrību kopumā laikam izārstēs tikai tuvinieku, draugu, vecāku aiziešana no šīs saules, jo līdz tam kādiem šķiet, ka kaut kas attiecībā uz šo vīrusu tiek pārspīlēts.

— Kā ražošanas procesu ietekmē kopējā ekonomiskā situācija?

— Šobrīd rūpnīcā *"Baltic Block"* darbojas 8 ražošanas līnijas. Strādājam 24/7 režīmā, ražojam 11 000 kubikmetru gatavās produkcijas mēnesī. Visa produkcija nonāk pie klientiem. Tiesa, loģistiku ir ietekmējusi ne tikai pandēmija, arī degvielas cenu kāpums, piegādes ir kļuvušas dārgākas. Perspektīvā izskatās, ka tirgus sāk stabilizēties, iespējams, cenas atkal ies uz leju, tikai nav zināms, cik daudz. Kādreiz pat sapņos tādi cenu augstumi nebija redzēti, tostarp elektrībai. Lai arī mums ir sava koģenerācijas stacija, valsts mums nepiemaksā. Pērkam elektrību no ENEFIT, ar ko mums ir līgums uz trim gadiem.

— Vai šajā laikā ir tikai mīnusi, varbūt saskatāt arī kādus ieguvumus?

— Ja atceramies 2018. gada sākumu, sākām dzīvot dramatiskā krīzē. Vācijā gāja bojā milzīgas mežu platības, koksne Vācijā, Čehijā maksāja četras reizes lētāk, un mūsu noieta tirgi tajās valstīs ievērojami saruka. Arī 2019. gadā strādājām uz izdzīvošanas robežas, pietika vien bankas kredītu nomaksai un ieguldījumiem attīstībā. Pagājušajā gadā arī bija apgrozījuma kritums, taču šogad pavasarī situācija uzlabojās, tas deva cerību jaunai attīstībai. Ņemot vērā, ka Madonas novada pašvaldība ir veicinājusi lielus ieguldījumus industriālās zonas izveidei Sauleskalnā, ko paredz ES projekta atbalsts, notiek darbi teritorijas sakopšanā, noliktavu un ražošanas telpu būvniecībā. Arī mēs nomāsim no pašvaldības telpas, laukumus. Pēc programmas nosacījumiem mūsu uzņēmumam ir jārada 25 jaunas darbavietas, un ir iecere palielināt ražošanu. Domāju, ka attīstības iespējas kovids nevarēs ietekmēt.

— Madonas novada domē darbojaties uzņēmējdarbības komitejā. Kādi signāli saņemti no nozarēm?

— Problēmas ir, un tās nav tālu jāmeklē — tā ir apkalpojošā sfēra, viesnīcas, ēdināšana, kas cieš un kam vajadzīgs atbalsts, bet pārējās ražojošās nozares turpina strādāt un pārvar krīzi. Ja amatnieki un mājražotāji tagad savu saražoto nevar realizēt tirdziņos, kas bija tik populāri pirms pandēmijas, īpaši Ziemassvētku laikā, tas diemžēl ir rezultāts ne tikai valdības novēlotajiem pasākumiem, bet arī pašas sabiedrības attieksmes dēļ. Ar šo vīrusu cīnīsimies visi un ilgi, vēl nezinām, kas sekos tālāk, jo ir daudz nezināmā. Madonas problēma ir arī dzīvojamo platību trūkums, līdz ar to — maz jaunu speciālistu, kas te varētu atgriezties strādāt, vairāk ir pensionāru.

— Ko teiktu uzņēmējiem, kuri saka, ka neprasīs nekādu pabalstu, ne algu subsīdijas, kam tagad ir iespēja pieteikties?

— Visam ir jābūt samērā. Ja esi novājināts un bez atbalsta nevari, tad ir jāiet un jāpiesakās; protams, ja atbilst kritērijiem. Arī mūsu uzņēmumam pagājušā gada beigās bija milzīgs apgrozījuma kritums zemo cenu dēļ, un saņemtās viena mēneša algu subsīdijas bija liels atbalsts. Ja tas dod iespēju saglabāt biznesu, darbiniekus, tad nav citu variantu.

— Kā domājat, vai Madonas novadam ir nepieciešama sava uzņēmēju apvienība?

— Jā, vajadzētu tādu struktūru, tikai neredzu līderus. Uzskatu, ka būtu lietderīga konsultatīva uzņēmēju padome.

Andris Dombrovskis: — Lai notiktu nepārtraukts ražošanas process, drošības izjūta ir ļoti nepieciešama.

> **Domājot par epidemioloģisko drošību, spērām divus vai pat trīs soļus uz priekšu ātrāk, nekā to darīja valdība.**

EKSPERTA VIEDOKLIS

Jāmācās, kā būt ieguvējiem, nevis zaudētājiem

INETA TAURIŅA, Vidzemes uzņēmējdarbības centra vadītāja:

— Pandēmija mūs visus ir nogurdinājusi. Arī uzņēmēji, kas sākumā bija priecīgi par semināriem tiešsaistē, bija aktīvi un izglītoties griboši, tagad jau ir noguruši no ekrāniem un *zoom* vides. Lai tagad atrastu tādu tēmu, ko uzņēmējs *zoom* platformā gribētu klausīties, ir krietni jānopūlas. Ja mazajam uzņēmējam šobrīd jācīnās par izdzīvošanu, tad tomēr ir citas prioritātes, nevis apmācības. Pieprasīti ir semināri par finansiāla atbalsta gūšanas iespējām.

Esam pārliecinājušies, ka visveiksmīgāk darbojas individuālas konsultācijas par konkrētas problēmas risināšanu vai jaunas idejas virzīšanu.

Sadarbībā ar Norvēģijas partneriem Vidzemes plānošanas reģions ir uzsācis projektu "Uzņēmējdarbība Vidzemē". Tā ietvaros esam arī piesaistījuši konsultantu jeb inovāciju brokeri, kas palīdz meklēt atbalsta un finanšu piesaistes iespējas uzņēmējiem Vidzemes reģionā. Varbūt kādam uzņēmējam šķiet, ka viņa produkts šiem laikiem vairs nav aktuāls, un ir ideja, kā varētu pārorientēties uz ko jaunu, šai sakarā nākamgad plānojam atbalsta programmu, kur uzņēmēji varētu pieteikties finansējumam jaunu produktu attīstībai. Tie varētu būt, piemēram, dizaina vai iepakojuma izstrādes pakalpojumi. Varbūt kaut kas cits, kas palīdzētu uzņēmumam kļūt digitālākam vai videi draudzīgākam. Mēs turpinām organizēt apmācības un informatīvos seminārus un labprāt uzklausām uzņēmēju ierosinājumus par aktuālajām tēmām. Ja arī Madonas novada iedzīvotājus interesē kādas apmācības, aicinu to darīt zināmu (e-pasts *ineta.taurina@vidzeme.lv*).

Esam organizējuši arī apmācības par e-komerciju, kurās varēja apgūt sociālo tīklu un interneta izmantošanu savas produkcijas pārdošanai. Pirmās apmācības bija ļoti apmeklētas. Nedomāju, ka visi tagad veidos savas mājaslapas, taču zināt, kā var izmantot *ebay* iespējas, ir noderīgi, lai piesaistītu ārzemju klientus, jo viņi tomēr ir maksātspējīgāki. Pandēmija ir rosinājusi arī mazos ražotājus meklēt un atrast klientus kaut kur citur, nevis tikai orientēties uz pasākumiem, kas tagad epidemioloģiskās situācijas dēļ nenotiek. Un šīs prasmes ir uz palikšanu arī tad, kad tirgošanās klātienē atkal varēs notikt, jo klientu loks tā tiek ievērojami paplašināts.

Pandēmijas laikā ir nozares, kuras cieš vairāk, jo epidemioloģiskie ierobežojumi ietekmē klientu paradumus (ēdināšana, izklaides pasākumu organizēšana), taču ieguvēja noteikti ir informācijas tehnoloģiju nozare, jo palielinās vajadzība pēc digitālās vides un prasmēm.

Par to, vai Madonas novadā vajadzētu veidot uzņēmēju apvienību, jālemj pašiem, bet, manuprāt, ir vajadzīgs kopīgs mērķis. Var paināteresēties par to, kā izdevās apvienoties Gulbenes uzņēmējiem. Biedrība "Uzņēmēji Gulbenes novadam" ir izveidota kā finansiāli neatkarīga organizācija ar sabiedrības interesēs balstītiem mērķiem. Plānojot biedrības darbu, paredzēts, ka organizācijas kopums būs uzticams atbalsts biedriem, pārstāvot novada uzņēmēju intereses attiecībās ar pašvaldību un valsti, kā arī sociālais partneris novada pašvaldībā un konsultatīvs padomdevējs sociāli ekonomiskajos un attīstības jautājumos.

Protams, Madonā lieli ieguvums ir tas, ka darbojas LIAA Madonas biznesa inkubators, un arī tur var griezties uzņēmēji, bet novada uzņēmēju apvienībai būtu citi uzdevumi.

Uzņēmējs tagad iejūtas daudzās lomās

SIA "Palīgs" Ērgļos ir dibināta 1991. gada 1. augustā, uzņēmums uzkrājis jau 30 gadu darba pieredzi. Tā izvēlētās darbības jomas — tirdzniecība, ēdināšana, viesmīlības pakalpojumi.

Vaicāta, kā ir strādāt pandēmijas apstākļos, ievērojot epidemioloģiskās drošības nosacījumus, ja noteikumi mainās, uzņēmuma valdes locekle Daina Bokta atbild: — Divu gadu laikā, kopš cenšamies sadzīvot ar kovida viļņiem, epidemioloģisko situāciju, noteikumi un nosacījumi ir daudzmaz skaidri. Esam iemācījušies sadzīvot, taču viss ir "jātaisa ar dubultu atslēgu ciet". Tas ir saprotams tā, ka vairs nav ne darbaspēka, ne darba ražīguma, ne arī resursu, kā to visu kompleksu — ēkas — uzturēt. Vidējo darba algu kāpumu valstī varbūt pilsētas budžets var uzturēt, bet ne jau individuālais uzņēmējs vai SIA pagastā, lai cik labi censtos strādāt. Cilvēki ir aizbraukuši vai izbraukuši uz ārzemēm, pārceļas uz pilsētu, kur viss ir optimizētāks. Paliek jau tie, kam ir individuālās mājas vai saimniecības, vai lielsaimnieki, kam arī tagad grūtības atrast strādniekus. Mēs jau savas stundas neskaitām, un arī samaksāt vairs nevaram algas, kādas tiek prasītas, jo lai kāds pamāca, kā ierobežojumu laikā var nopelnīt ēdināšanas nozare, lai varētu bez problēmām samaksāt darbiniekam. Uzņēmējs pats spiests uzņemties daudzās lomas, un mēs arī esam viss vienā personā — uzņēmējs, tirgotājs, grāmatvedis, pavārs, jurists, apkopējs; katrs var paveikt vien tik, cik var.

Sākumā mums bija individuālais uzņēmums "Palīgs", bet nu jau ilgus gadus strādājām kā SIA ar nosaukumu "Palīgs", kaut es gribētu raksturot, ka tagad strādājam pēc principa ""Palīgam" palīgā. Uzņēmējs — vienlaikus gan kalps, gan saimnieks savā zemē, savā uzņēmumā.

Nozare, kas tiek dēvēta par viesmīlību, ar viesu izmitināšanu, diemžēl ir apdraudēta, jo šo nozari skārusi cilvēku paradumu maiņa, ko ietekmējuši pandēmijas apstākļi. Situācija, kad "durvis te ciet, te — vaļā", ļoti bremzējusi daudzu uzņēmumu darbu, un mēs neesam izņēmums. Mums Ērgļos kādreiz ziemā bija jūtams slēpotāju "uzlidojums", kad darbojās vairāki slēpošanas kalni, brauca viesi, līdz ar to vajadzēja ēdināšanas un izmitināšanas pakalpojumus. Beidzamajos gados nedarbojas trases, Ērgļu skaistākās vietas ģimenes var apskatīt, iekļaujoties vienā dienā. Slēgta viesnīca, strādājam SIA "Kore konditoreja", SIA "Palīgs", brīvdienās — "Našķotava", kā arī ir individuāli kūku cepēji. Lai cilvēki tiktu pasēdēt kafejnīcā un normālos apstākļos paēst, mums klāt nākusi vēl viena funkcija — jābūt tam *cerberam*, kas kontrolē sertifikātus, un ticiet — dalīšana vakcinētajos un nevakcinētajos ir apgrūtinoša. Mēs tomēr dzīvojam lauku pagastā, kur savus iedzīvotājus pazīst. Kam nav derīga apliecinājuma, izsniedzam porciju, lai paēd savā nodabā. Pārrādziņu un *graķīti*... Arī svētku ir tik maz, nesvin jubilejas, vienubrīd jau bija ieviesušies mazie pasūtījumi desmit cilvēkiem.

Uzņēmēja piebilst: — Tie, kam viss šis cīņiņš jau *līdz kliņķim*, ver durvis ciet. Pati esmu kā tā ķirzaka, kura nomet asti un dodas tālāk, — cīnos saviem spēkiem. Jāpaliek taču kādam, kas dzenā visus uz priekšu vai atpakaļ, jo sēdēt un visu laiku žēloties, manuprāt, nebūs tas pareizākais. Salīdzinot laikus, kādi bijuši "Palīga" pastāvēšanas 30 gados, tagad nu ir tā — paēst vari, bet ja kādā mēnesī reizē ir jānomaksā zemes nodoklis, apdrošināšanas maksas, tad pats esi *ķēpā*, un es nemāku ūdenī izvārīt putru un piedāvāt pliekanu ēdienu. Piederu pie tiem, kuri uzturā lieto gaļu, nevis slieku pulveri, kuriem prasās putrai pielikt klāt pikucīti sviesta. Taču visi novērojam — pārtikas produktu cenas *skrien augšā* nenormāli. Biju pēc precēm Valmierā un Cēsīs, un augstās cenas rada izbrīnu, bet nezinu, kāds tam pamatojums. Varbūt par daudz naudas sadrukāts pabalstiem un subsīdijām, tā kaut kā jādabū atpakaļ. Taču "Palīgs" strādā, jo esam sīksti, nepadosimies. Mēs esam uzņēmēji jau trešajā paaudzē. Man ir tirgotāju *gēns* no mammas puses, jau vecāmamma savulaik cepa *sirņķikus* un tirgoja. Bērniem ir ticis vairāk no vīra puses — juristu *gēns*. Ja vajag, visu var iemācīties, atrast internetā, un gan jau arī grāmatas kādreiz tiks izlasītas; man pat liekas, ka pati ikdiena ir kā grāmata, ja tikai pierakstītu, ko katrs atnākot pasaka, būtu nākamajām paaudzēm interesanti.

Kā tad būt — vakcinētais ēdīs un nevakcinētajam ēst nedosim? Neesmu *antivaksere*, bet šāda cilvēku dalīšana un šķirošana, manuprāt, nav normāla. Potēšanās vai nepotēšanās ir katra cilvēka personīga izvēle.

Daina Bokta atklāj, ka "Palīgs" visu ārkārtējās situācijas laiku nav izmantojis iespēju būt dīkstāvē, nav prasījis algu subsīdijas. — Protams, bija jāsamazina darbinieku skaits, jāpārskata štati. Redzēs, kā būs turpmāk, droši vien paliksim pie tā, kā ir, jo pamatā jau cilvēkiem ir vajadzīgi ēdināšanas pakalpojumi. Taču redzot, ka epidemioloģisko nosacījumu un ierobežojumu dēļ ļaudis tagad organizē bēres, jāvēlas — lai neviens nemirst, ja pēdējais goda mielasts tuviniekiem jāaizstāj ar

SIA "Palīgs" Ērgļos darbojas jau 30 gadu.

Lai ir veselība un ražošana neapstājas

AS "Latvijas valsts meži" Podiņu kokaudzētavā Lubānas pusē strādā ap 60 pastāvīgo darbinieku, un štatus neprognozē samazināt, jo darba apjoms ir sadalīts tā, lai varētu darbu nodrošināt visu gadu.

Tā apgalvo Podiņu kokaudzētavas jaunais vadītājs **Māris Druvaskalns**: — Mūsu darbu meža stādu ražošanā dīkstāve nevarētu apdraudēt, jo visi darbinieki esam simtprocentīgi vakcinēti. Pagājušā gada nogalē gan bija pāris inficēšanās gadījumu, kad visi devāmies karantīnā, kas nozīmē dīkstāvi. Šogad bija tikai viens tāds gadījums, ko laikus konstatējām, tas darba ritmu neizjauca. Darba organizācija cieta, kamēr visiem nebija sadarbspējīga kovida sertifikāta, un iekštelpās varēja strādāt tikai vakcinācijas kursu pabeigušie vai pārslimojušie. Ja tagad valdībā pieņemts lēmums, ka no 6. decembra būs jāveic paštests visiem, kuri strādā klātienē, tas būs tikai pozitīvi, lai *izolētu* visus, kam parādās pozitīvs tests. Mēs arī jau pirms tam paši kontrolējām situāciju un veicām testus divas reizes nedēļā, par ko gādāja uzņēmums. Tagad jau visi par epidemioloģisko situāciju esam daudzmaz kļuvuši izglītotāki. Bija darbinieki, kuri ilgi domāja, vai potēties, jo nebija pārliecināti par vakcīnu efektivitāti. Valdības noteikumi ir stingri, arī mūsu uzņēmuma iekšējie lēmumi nebija tie populārākie, bet mūs interesē, lai ražošana neapstājas, jo no uzmanības fokusa izslēgti darbinieku inficēšanās gadījumi var radīt ilgspēlējošas sekas ražošanas procesā. Veselība ir pirmajā vietā, tā ir pats galvenais. Darīju visu, lai kolektīvā katrs to saprastu, lai pasargātu sevi un citus.

Podiņu kokaudzētava sagatavo koku stādus gan vietējai Latvijas mežsaimniecībai, privāto mežu īpašniekiem, gan eksportam. Pandēmijas apstākļi mūsu darbu stādu izaudzēšanā un sagatavošanā realizācijai, piegādēm klientiem nav ietekmējuši. Visi nepieciešamie materiāli darbam sagādāti, kaut gan resursu cenas arvien palielinās. Pavasarim stādi jau ir saražoti, cenas apstiprinātas, un pasūtījumi tiks izpildīti. Stādu tirgus tagad ir stabilizējies. Podiņos tradicionāli skolojam un saražojam meža stādus, audzējam gan bērzus, gan egles, vairāk būs sagatavoti egļu stādi, bērzu audzēšanai jānovērš daži sarežģījumi.

Govis jāslauc katru dienu, ir vai nav pandēmija

Dzelzavas pagasta ZS "Smilgas" tur govis un specializējas piena produktu mājražošanā. Izslaukto pienu pārstrādā pārbaudītās ikdienas uztura vērtībās — sierā, biezpienā, sviestā, krējumā. Arī par produkcijas realizāciju gādā paši.

Lauku mājās "Zeizas" mājražošanā no izslauktā piena top piena produkcija, un saimniece **Dana Reuta** par ikdienu saka tā: — Protams, būtu vieglāk un labāk, ja tāda kovida nebūtu, taču mēs turpinām ievērot visas rekomendācijas un strādājam iesāktajā virzienā — paši slaucam govis, paši ražojam piena produktus, paši tos tirgojam saviem klientiem. Lauku saimniecībā, kur ir govju ganāmpulks, darbs ir katru dienu. Vai jūties labi, vai kādudien sliktāk, uz fermu ir jāiet katru dienu, govis jābaro un jāizslauc, jo tām nevar pateikt, ka ir pandēmija un drošāk būs aiziet dīkstāvē. Lauciniekiem nekas tāds nedraud, jo ir darbi, kas ikdienā jāpadara, un ar darbiem jātiek galā saviem spēkiem. Jā, žēl, ka tirdziņi nenotiek, bet mēs jau par produkcijas realizāciju gādājam paši, un pēdējā laikā uz tirdziņiem pat nebraucām. Mūsu variants ir *busiņš*, kas ir kā saimniecības veikals, tikai uz riteņiem. Priecājos, ka saimniecībā pēc mācībām atgriezies strādāt dēls Nauris Niks Reuts, kas sēžas *busiņā*, izbrauc lauku maršrutus un klientiem piegādā saražotos piena produktus. Agrāk to pati darīju, plus vēl mājražošana — bija, ko turēt. Piebraucam klāt pie lauku mājām, cilvēkiem, kuri varbūt pat neiziet no mājas, netiek uz veikalu, pievedam savu saražoto produkciju. Mūsu saimniecības klienti pamatā ir pensionāri. Protams, ievērojam visus epidemioloģiskās drošības nosacījumus, arī potējušies esam, kaut sākumā bija šaubas un vilcināšanās. Esam sapratuši, ka jābūt, pirmkārt, veselībai, un tikai tad — pārējais. Ir jāpārstrādā piens, jāražo, jo laukos gatavotu piena produktu pietrūkst, reti kur vairs paši tur govis. Tāpēc nevaru sūdzēties, jo "Zeizās" gatavotajai piena produkcijai klientu ir ļoti daudz, arī maršrutu paplašinājām uz Barkavas pusi. Tāpēc arī nolemts turēt lielāku ganāmpulku, lai nākotnē varētu klientus nodrošināt ar viso to, ko viņi vēlas. Nāk jau ziema, gotiņas aiziet ciet, piena kļūst mazāk.

Pārtika ir un būs nepieciešama, bet lauku piens, krējums, biezpiens, sviests tiek lietots ikdienā. Mūsu piena produktu cenas ir pat zemākas nekā lieltirgotavā. Protams, arī mums ir jālej *busiņā* degviela, tāpat jātērē elektrība, kas kļuvusi dārgāka. Cenas satrauc visus. Ilgi piena produktiem turējām veco cenu, bet kopš 15. novembra arī mūsu produktu cenai pieliku klāt dažus centus. Nav taču *baigi* dārgi, ja piens maksā 0,60 eiro/litrā, biezpiens — 2,60 eiro/kg. Paraugieties uz cenām kādā lielveikalā!

Atbalstot vietējos, naudu iemetam savā krājkasītē

Toms Auškāps, AS "Balticovo" valdes loceklis, komunikācijas un attīstības direktors:

— Pašlaik vēl vairāk nekā tad, kad viss rit ierasto gaitu, gribētu līdzcilvēkus mudināt nedaudz iedziļināties un papētīt ikvienu produktu pirms tā likšanas iepirkumu groziņā. Aicinu paskatīties, no kurienes tas nāk, un atcerēties, ka, atbalstot vietējos, mēs iemetam naudu paši savā krājkasītē. Nauda paliek ģimenē, un šī ģimene ir Latvija.

Olas pārbaudīt ir pavisam viegli, ir tikai jāpapēta marķējums. Ja uz olas ir burti "LV", tad, to izvēloties, jau esi paveicis labu darbu. Ir valstis, kur lokālpatriotisms attiecībā pret produktu iegādi ir ievērojami lielāks, tā ka mums šajā ziņā vēl ir, kur pilnveidoties un mainīt attieksmi.

Pandēmijas pirmajā vilnī, kad valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija, pirmajā laikā "Balticovo" aprāvās eksports, kas saistīts ar olu produktu piegādi pārtikas ražotājiem un viesmīlības nozarei, jo kafejnīcas, restorāni, konditorejas devās dīkstāvē. Tāds trieciens ir diezgan liels, taču mūs glāba olas čaumalās, pēc kurām vērojams pat neliels pieprasījuma pieaugums. Tagad situācija tirgū ir stabilizējusies.

Lai koronavīruss neizsistu no ierindas, mums bija jādomā par darbiniekiem, un diezgan ātri reaģējām, ieviešot epidemioloģiskās drošības pasākumus. Svarīgi bija pārorientēt maiņas tā, lai darbinieki savā starpā nesaticktos. Gada sākumā, īpaši gājputnu atlidošanai tuvojoties, bija jāpasargā uzņēmuma vistu mītnes no putnu gripas draudiem, un arī te bija jāveic dažādi biodrošības pasākumi.

Joprojām daudz investējam ražošanā, un Madonas putnu novietne ir spilgts piemērs, jo te atvērta jauna novietne vistu brīvai turēšanai. Mūsu tālākais mērķis "Balticovo" Madonas novietnē ir vistas turēt tikai ārpus sprosta.

Atvērumu sagatavoja IVETA ŠMUGĀ
Izmantoti AGRA VECKALNIŅA foto

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
MAF Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem